*Marc.15. 42. *Luc.* 23. 50. *Ioann.* 19. 38. 57. * Cùm autem ſerò factum eſſet, venit quidam homo dives ab Arimathæa, nómine Ioſeph, qui & ipſe diſcípulus erat Ieſu.

58. hic accéſsit ad Pilâtum, & pétiit corpus Ieſu. Tunc Pilâtus iuſsit reddi corpus.

59. Et accépto córpore, Ioſeph invólvit illud in síndone munda.

60. & póſuit illud in monuménto ſuo novo, quod excíderat in petra. Et advólvit ſaxum magnum ad óſtium monuménti, & ábiit.

61. Erat autem ibi Marîa Magdaléne, & áltera Marîa, ſedéntes contrà ſepúlchrum.

62. Alterâ autem die, quæ eſt poſt Paraſcéven, convenérunt príncipes ſacerdôtum, & Phariſæi ad Pilâtum,

63. dicéntes: Dómine, recordáti ſumus, quia ſedúctor ille dixit adhuc vivens: Poſt tres dies reſúrgam.

64. Iube ergo cuſtodíri ſepúlchrum uſque in diem tértium: nè fortè véniant diſcípuli eius, & furéntur eum, & dicant plebi: Surréxit à mórtuis: & erit novíſſimus error peior priôre.

65. Ait illis Pilâtus: Habêtis cuſtódiam, ite, cuſtodîte ſicut ſcitis.

66. Illi autem abeúntes, muniérunt ſepúlchrum, ſignántes lápidem, cum cuſtódibus.

CAPUT XXVIII.

Chriſti reſurréctio cuſtódibus pertérritis, & revolúto lápide ab Angelo. Apparítio Angelôrum ſanctis muliéribus. Ieſus úndecim Apóſtolis ſe vidéndum præbet. Baptizâre præcipit, ac pollicêtur ſe Eccléſiæ ſemper affutûrum.

‡ SABB. SANCTO. *Marc.* 16. 1. *Ioann.* 20. 1. 1. VEſpere ‡ autem ſábbati, quæ lucéſcit in prima ſábbati, venit Marîa Magdaléne, & áltera Marîa vidêre ſepúlchrum.

2. Et ecce terræmôtus factus eſt magnus. Angelus enim Dómini deſcéndit de cælo: & accédens revólvit lápidem, & ſedêbat ſuper eum:

3. erat autem aſpéctus eius ſicut fulgur: & veſtiméntum eius ſicut nix.

4. Præ timôre autem eius extérriti ſunt cuſtódes, & facti ſunt velut mórtui.

5. Reſpóndens autem ángelus dixit muliéribus: Nolîte timêre vos: ſcio enim, quòd Ieſum, qui crucifíxus eſt, quæritis:

6. non eſt hìc: ſurréxit enim, ſicut dixit. venîte, & vidête locum, ubi póſitus erat Dóminus.

7. Et citò eúntes, dícite diſcípulis eius quia ſurréxit: & ecce præcêdit vos in Galilæam: ibi eum vidébitis. ecce prædíxi vobis. ᴬ

8. Et exiérunt citò de monuménto cum timôre, & gáudio magno, curréntes nunciâre diſcípulis eius.

9. Et ecce Ieſus occúrrit illis, dicens: Avête. Illæ autem acceſſérunt, & tenuérunt pedes eius, & adoravérunt eum.

10. Tunc ait illis Ieſus: Nolîte timêre. ite, nunciâte frátribus meis ut eant in Galilæam, ibi me vidébunt.

11. Quæ cùm abiiſſent, ecce quidam de cuſtódibus venérunt in civitâtem, & nunciavérunt princípibus ſacerdôtum ómnia, quæ facta fúerant.

12. Et congregáti cum ſenióribus consílio accépto, pecúniam copiôſam dedérunt milítibus,

13. dicéntes: Dícite quia diſcípuli eius nocte venérunt, & furáti ſunt eum, nobis dormiéntibus.

14. Et ſi hoc audîtum fúerit à præſide, nos ſuadébimus ei, & ſecúros vos faciémus.

15. At illi accéptâ pecúniâ, fecérunt ſicut erant edócti. Et divulgâtum eſt verbum iſtud apud Iudæos, uſque in hodiérnum diem.

16. ‡ Undecim autem diſcípuli abiérunt in Galilæam in montem, ubi conſtitúerat illis Ieſus. ‡ FER. 6. POST PASCHA.

17. Et vidéntes eum adoravérunt: quidam autem dubitavérunt.

18. Et accédens Ieſus locûtus eſt eis, dicens: ‡ Data eſt mihi omnis potéſtas in cælo, & in terra. ‡ IN FESTO SS. TRINIT.

19. * eúntes ergo docête omnes gentes: baptizántes eos in nómine Patris, & Fílij, & Spíritûs ſancti: *Marc.16. 15.

20. docéntes eos ſervâre ómnia quæcúmque mandávi vobis: & ecce ego vobíſcum ſum ómnibus diêbus, uſque ad conſummatiônem ſæculi. ᴬ

SAN-

SANCTUM JESU CHRISTI EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

MArcus Diſcipulus & interpres Petri, *inquit Hieronymus*, iuxta quod Petrum referentem audierat, rogatus Romæ à fratribus, breve ſcripſit Evangelium; quod cùm Petrus audiſſet, & probavit, & Eccleſiæ legendum ſuâ auctoritate dedit. *Attamen Matthæi Hebræo adiutus fuiſſe videtur: ſicut Marci Græco, qui poſteà Matthæi Græcus interpres fuit. Nam quamvis Syriacæ translationis auctor affirmet, Marcum Latinè ſcripſiſſe, eum tamen Græco uſum eloquio, docent nos Hieronymus Epiſt. ad Damaſ. & Auguſtinus lib.1. de conſenſu, cap.2. quamquam in gratiam præcipuè Romanorum, ſicut & Paulus ad Romanos Epiſtolam ſcripſit linguâ Græcâ. Nempè Iudæi qui Romæ erant, plerique Latini ſermonis ignari, & Romanorum vix quiſquam non Græcè intelligens etiam inter ipſas feminas, ut ex Iuvenali diſcimus. Conſtat certè noſtram vulgatam Latinam verſionem tam Matthæi quàm Marci ex Græca editione translatam. Narrat autem ipſe ferè eadem quæ Matthæus, ſed breviùs & contractiùs; unde* Matthæi breviator *ab Auguſtino dicitur.*

Poſt annum decimum à Paſsione & paulò antequàm Alexandrîam proficiſceretur, eum ſcripſiſſe docent Euſebius, Euthymius, & Baronius. Ad quam à S. Petro miſſus Olympiadis 205. anno tertio, Claudij Imper. item 3. ut vult Euſeb. in Chronico Græco; hoc eſt Æræ noſtræ anno 43. poſt Paſsionem 10. tam florentem ibi doctrinâ & vitæ continentiâ conſtituit Eccleſiam, ut omnes ſectatores Chriſti ad exemplum ſui cogeret, *inquit Hieronymus: unde* Cœnobitarum princeps & inſtitutor *eſt appellatus. Alexandriæ in octava Paſchæ 25. Aprilis, cùm pridie ad altare ſacris dans operam, eſſet comprehenſus, martyrio affectus eſt, ut habent Græca Menologia & Latina Martyrologia, atque Euſebius, Hieronymus & alii ſcriptores.*

CAPUT PRIMUM.

Marcus à prædicatiône Ioánnis ſuum ordîtur Evangélium. Ieſus ab eo baptizâtus in deſértum ſe récipit; ubi poſt 40. diêrum ieiúnium tentâtur à diábolo. Tum Ioánne in cárcerem coniécto, prædicat regnum Dei in Galilæa. Petrum & Andrêam, Iacôbum & Ioánnem vocat ad Apoſtolâtum; éjicit dæmones, & vários ſanat languóres.

1. INítium Evangélij Ieſu Chriſti, Fílij Dei.

2. Sicut ſcriptum eſt in Iſaïa prophéta: *Mal.3.1. * Ecce ego mitto ángelum meum antè fáciem tuam, qui præparâbit viam tuam antè te.

* *Iſai.*40. 3. *Matth.*3.3. *Luc.* 3. 4. *Ioan.*1.23. 3. * Vox clamántis in deſérto: Parâte viam Dómini, rectas fácite ſémitas eius.

Anno M. 4032. æræ vulg. 28. 4. Fuit Ioánnes in deſérto baptízans, & prædicans baptíſmum pœniténtiæ in remiſsiônem peccatôrum.

5. * Et egrediebâtur ad eum omnis Iudææ régio, & Ieroſolymítæ univérſi, & baptizabántur ab illo in Iordânis flúmine, confiténtes peccâta ſua. *Matth 3. 5.

6. * Et erat Ioánnes veſtîtus pilis caméli, & zonâ pelliceâ circà lumbos eius, * & locúſtas, & mel ſilvéſtre edêbat. Et prædicâbat dicens: *Matth.3. 4. * *Lev.*11. 22.

7. * Venit fórtior me poſt me: cuius non ſum dignus procúmbens ſólvere corrígiam calceamentôrum eius. *Matth.3. 11. *Luc.*3. 16. *Ioann.* 1. 27.

8. * Ego baptizávi vos aquâ, ille verò baptizâbit vos Spíritu ſancto. * *Actor.*1. 5. & 2. 4. & 11. 16. & 19. 4.

9. Et factum eſt: in diêbus illis venit Ieſus à Názareth Galilææ: & baptizâtus eſt à Ioánne in Iordâne.

10. Et ſtatìm aſcéndens de aqua, vidit cælos apértos, * & Spíritum tamquàm colúmbam deſcendéntem, & manéntem in ipſo. * *Luc.* 3. 22. *Ioan.*1.32.

11. Et vox facta eſt de cælis: Tu

 es

es fílius meus diléctus, in te complácui.

Matth.4. 1. Luc. 4. 1. 12. * Et ſtatìm Spíritus éxpulit eum in deſértum.

13. Et erat in deſérto quadragínta diêbus, & quadragínta nóctibus: & tentabâtur à ſátana: erátque cum béſtiis, & ángeli miniſtrábant illi.

Matth.4. 12. Luc.4. 14. Ioann. 4. 43. 14. * Poſtquàm autem tráditus eſt Ioánnes, venit Ieſus in Galilæam, prædicans Evangélium regni Dei,

15. & dicens: Quóniàm implêtum eſt tempus, & appropinquâvit regnum Dei: pœnitémini, & crédite Evangélio.

Matth.4. 18. Luc. 5. 2. 16. * Et prætériens ſecus Mare Galilææ, vidit Simônem, & Andrêam fratrem eius, mitténtes rétia in mare, (erant enim piſcatóres)

17. & dixit eis Ieſus: Veníte poſt me, & fáciam vos fíeri piſcatóres hóminum.

18. Et prótinùs relíctis rétibus, ſecúti ſunt eum.

19. Et progréſſus indè puſíllum, vidit Iacôbum Zebedæi, & Ioánnem fratrem eius, & ipſos componéntes rétia in navi:

20. & ſtatìm vocâvit illos. Et relícto patre ſuo Zebedæo in navi cum mercenáriis, ſecúti ſunt eum.

Matth.4. 13. Luc.4. 31. 21. * Et ingrediúntur Caphárnaum: & ſtatìm ſábbatis ingréſſus in ſynagôgam, docêbat eos.

Matth.7. 28. Luc.4. 32. 22. * Et ſtupébant ſuper doctrína eius: erat enim docens eos, quaſi poteſtâtem habens, & non ſicut Scribæ.

Luc. 4. 33. 23. * Et erat in ſynagóga eôrum homo in ſpíritu immúndo: & exclamâvit,

24. dicens: Quid nobis, & tibi Ieſu Nazarêne: veníſti pérdere nos? ſcio qui ſis, Sanctus Dei.

25. Et comminâtus eſt ei Ieſus, dicens: Obmutéſce, & exi de hómine.

26. Et diſcérpens eum ſpíritus immúndus, & exclámans voce magnâ éxiit ab eo.

27. Et miráti ſunt omnes, ita ut conquírerent inter ſe dicéntes: Quidnam eſt hoc? quænam doctrîna hæc nova? quia in poteſtâte etiam ſpirítibus immúndis ímperat, & obédiunt ei.

28. Et procéſsit rumor eius ſtatìm in omnem regiônem Galilææ.

Matth.8. 14. Luc.4. 38. 29. * Et prótinùs egrediéntes de ſynagóga, venérunt in domum Simônis, & Andréæ cum Iacôbo, & Ioánne.

30. Decumbêbat autem ſocrus Simônis febrícitans: & ſtatìm dicunt ei de illa.

31. Et accédens elevâvit eam, apprehénsâ manu eius: & continuò dimíſit eam febris, & miniſtrâbat eis.

32. Véſpere autem facto cùm occidíſſet ſol, afferébant ad eum omnes malè habéntes, & dæmónia habéntes:

33. & erat omnis cívitas congregâta ad iánuam.

34. Et curâvit multos, qui vexabántur váriis languóribus, * & dæmónia multa ejiciêbat, & non ſinêbat ea loqui, quóniàm ſciébant eum. *Luc. 4. 41.*

35. Et dilúculò valdè ſurgens, egréſſus ábiit in deſértum locum, ibîque orâbat.

36. Et proſecûtus eſt eum Simon, & qui cum illo erant.

37. Et cùm inveníſſent eum, dixérunt ei: Quia omnes quærunt te.

38. Et ait illis: Eâmus in próximos vicos, & civitátes, ut & ibi prædicem: ad hoc enim veni.

39. Et erat prædicans in ſynagógis eôrum, & in omni Galilæa, & dæmónia ejíciens.

40. * Et venit ad eum leprôſus déprecans eum: & genu flexo dixit ei: Si vis, potes me mundâre. *Matth.8. 2. Luc.5. 12.*

41. Ieſus autem miſértus eius, exténdit manum ſuam: & tangens eum, ait illi: Volo: Mundâre.

42. Et cùm dixíſſet, ſtatìm diſcéſsit ab eo lepra, & mundâtus eſt.

43. Et comminâtus eſt ei, ſtatìmque eiêcit illum:

44. & dicit ei: Vide némini díxeris: ſed vade, oſténde te príncipi ſacerdôtum, & offer pro emundatiône tua, * quæ præcêpit Móyſes in teſtimónium illis. *Lev. 14. 2.*

45. At ille egréſſus cœpit prædicâre, & diffamâre ſermônem, ita ut iam non poſſet maniféſtè introîre in civitâtem, ſed foris in deſértis locis eſſet, & conveniébant ad eum úndiquè.

CAPUT II.

Chriſtus ſanat paralyticum, cuius primùm peccâta dimíttit. Matthæum ſedéntem in telónio vocat. Murmur Phariſæôrum. Spicæ vellúntur à diſcípulis.

1. ET íterùm intrâvit Caphárnaum poſt dies, *Matth. 9. 1.*

2. & audîtum eſt quòd in domo eſſet, & convenérunt multi, ita ut non cáperet neque ad iánuam, & loquebâtur eis verbum.

3. * Et venérunt ad eum feréntes paralyticum, qui à quátuor portabâtur. *Luc. 5. 18.*

4. Et cùm non poſſent offérre eum illi præ turba, nudavérunt tectum ubi erat: & patefaciéntes ſubmiſérunt grabâtum, in quo paralyticus iacêbat.

5. Cùm autem vidíſſet Ieſus fidem illôrum, ait paralytico: Fili, dimittúntur tibi peccâta tua.

6. Erant autem illic quidam de Scribis ſedéntes, & cogitántes in córdibus ſuis:

7. Quid hic ſic lóquitur? blaſphêmat.

Iob 14. 4. Iſai. 43. 25. * Quis poteſt dimíttere peccâta, niſi ſolus Deus?

8. Quo ſtatìm cógnito Ieſus ſpíritu ſuo quia ſic cogitárent intrà ſe, dicit illis: Quid iſta cogitâtis in córdibus veſtris?

9. Quid eſt facíliùs dícere paralytico: Dimittúntur tibi peccâta: an dícere: Surge, tolle grabâtum tuum, & ámbula?

10. Ut autem ſciâtis quia Fílius hóminis habet poteſtâtem in terra dimitténdi peccâta, (ait paralytico)

11. tibi dico: Surge, tolle grabâtum tuum, & vade in domum tuam.

12. Et ſtatìm ſurréxit ille: &, ſubláto grabáto, ábiit coram ómnibus, ita ut miraréntur omnes, & honorificárent Deum, dicéntes: Quia numquam ſic vídimus.

13. Et egréſſus eſt rursùs ad mare: ómniſque turba veniêbat ad eum, & docêbat eos.

Matth.9. 9. Luc.5. 27. 14. * Et cùm præteríret, vidit Levi Alphæi ſedéntem ad telónium, & ait illi: Séquere me. Et ſurgens ſecûtus eſt eum.

15. Et factum eſt, cùm accúmberet in domo illîus, multi publicáni, & peccatóres ſimul diſcumbébant cum Ieſu, & diſcípulis eius: erant enim multi, qui & ſequebántur eum.

16. Et Scribæ, & Phariſæi vidéntes quia manducâret cum publicánis, & peccatóribus, dicébant diſcípulis eius: Quare cum publicánis, & peccatóribus mandûcat & bibit Magíſter veſter?

1.Tim.1. 15. Matth. 9. 1. 3. Luc.5. 32. 17. * Hoc audíto Ieſus ait illis: Non necéſſe habent ſani médico, ſed qui malè habent: non enim veni vocâre iuſtos, ſed peccatóres.

18. Et erant diſcípuli Ioánnis, & Phariſæi ieiunántes: & véniunt, & dicunt illi: Quare diſcípuli Ioánnis, & Phariſæôrum ieiúnant, tui autem diſcípuli non ieiúnant?

19. Et ait illis Ieſus: Numquid poſſunt fílii nuptiârum, quamdiù ſponſus cum illis eſt, ieiunâre? Quanto témpore habent ſecum ſponſum, non poſſunt ieiunâre.

Matth.9. 15. Luc.5. 35. 20. * Vénient autem dies cùm auferêtur ab eis ſponſus: & tunc ieiunábunt in illis diêbus.

21. Nemo aſſuméntum panni rudis áſſuit veſtiménto véteri: alióquìn aufert ſuppleméntum novum à véteri, & maior ſciſſûra fit.

22. Et nemo mittit vinum novum in utres véteres: alióquìn dirúmpet vinum utres, & vinum effundêtur, & utres períbunt: ſed vinum novum in utres novos mitti debet.

23. * Et factum eſt íterùm cùm Dóminus ſábbatis ambulâret per ſata, & diſcípuli eius cœpérunt prógredi, & véllere ſpicas. *Matth. 12.1. Luc.6. 1.*

24. Phariſæi autem dicébant ei: Ecce, quid fáciunt ſábbatis quod non licet?

25. Et ait illis: * Numquam legíſtis quid fécerit David, quando neceſsitâtem hábuit, & eſúriit ipſe, & qui cum eo erant? *1. Reg. 21. 6.*

26. Quómodò introîvit in domum Dei ſub Abiathar príncipe ſacerdôtum, & panes propoſitiônis manducâvit, quos non licêbat manducâre, * niſi ſacerdótibus, & dedit eis, qui cum eo erant? *Lev. 24. 9.*

27. Et dicêbat eis: Sábbatum propter hóminem factum eſt, & non homo propter ſábbatum.

28. Itaque Dóminus eſt fílius hóminis, étiàm ſábbati.

CAPUT III.

Chriſtus in Synagóga ſanat manum hóminis áridam. Séquitur Apoſtolôrum eléctio. Phariſæôrum blaſphémiam reféllit. Mater & fratres eum quærunt.

1. ET introîvit íterùm in ſynagógam: & erat ibi homo habens manum áridam. *Matth. 12. 10. Luc.6. 6.*

2. Et obſervábant eum, ſi ſábbatis curâret, ut accuſárent illum.

3. Et ait hómini habénti manum áridam: Surge in médium.

4. Et dicit eis: Licet ſábbatis benefácere, an malè? ánimam ſalvam fácere, an pérdere? At illi tacébant.

5. Et circumſpíciens eos cum ira, contriſtâtus ſuper cæcitâte cordis eôrum, dicit hómini: Exténde manum tuam. Et exténdit, & reſtitûta eſt manus illi.

6. * Exeúntes autem Phariſæi, ſtatìm cum Herodiánis consílium faciébant advérsùs eum quómodò eum pérderent. *Matth. 12. 14.*

7. Ieſus autem cum diſcípulis ſuis ſecéſsit